ПРЕПИС

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПРЕЗИДЕНТ

У К А З

№ 73

На основание чл. 101, ал. 1 от Конституцията на Република България

П О С Т А Н О В Я В А М :

ВРЪЩАМ за ново обсъждане в Народното събрание Законът за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници, приет от 51-вото Народно събрание на 8 май 2025 г.

Издаден в София на 15 май 2025 г.

ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКАТА: /п/ Румен Радев

Вярно с оригинала

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО
Дирекция „Правни дейности"
Ива Тончева
Главен юрисконсулт

Република България
Държавен печат

№ 01-16 / 16.05.2025

ПРЕПИС

МОТИВИ

за връщане за ново обсъждане в Народното събрание на разпоредби от Закона за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници, приет от 51-вото Народно събрание на 8 май 2025 г.

Уважаеми народни представители,

Подкрепям усилията на законодателя да изпълнява поетите ангажименти за промени на действащата нормативна уредба в областта на насърчаването на енергията от възобновяеми източници, включително с цел подобряване и ускоряване на процедурите по изграждане на съоръжения за възобновяема енергия.

Въпреки това, не мога да се съглася с отделни разпоредби от така приетия Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗИД ЗЕВИ). Те противоречат на основни конституционни начала. Засягат правото на защита на гражданите и юридическите лица, възлагат функции на административни звена, които нямат предметната компетентност да ги изпълнят, което създава условия за произвол и противоречия. Създават се и предпоставки за заобикаляне на правила, гарантиращи опазване на околната среда и поддържане на нейното разнообразие. Това в крайна сметка отклонява промените от основната им цел – насърчаване на производството, а от там и на потреблението на енергия от възобновяеми източници.

Споделям необходимостта от транспониране на директиви на Европейския съюз във възможно най-кратък порядък и съобразяване на нашето законодателство с европейското. Това обаче трябва да се случва след внимателен анализ и преценка. В противен случай, може да се стигне не само до неточно транспониране, а дори и до нарушаване на конкретната директива.

1. Противоречиво транспониране на европейско законодателство

Законът за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) транспонира няколко директиви. В същинската част на закона са транспонирани предимно разпоредби от две директиви - Директива 2018/2001 и изменящата я Директива 2023/2413. Въпреки че законодателят покрива немалка част от изискванията на директивите, той реализира и редица други изменения и допълнения, непроизтичащи пряко от вторичното европейско законодателство, а в определени случаи и несъответстващи на него. Резултатът от това е опасността да бъдат противопоставени едни регулационни режими на други, което създава възможност за потенциални злоупотреби.

В мотивите, приложени към Закона за изменение и допълнение на ЗЕВИ, е направена заявка за транспониране само на уредба, която не се отнася до зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници (чл. 1, т. 7 от Директива 2023/2413 във връзка с изменение на чл. 16, 16б, 16г и 16д от Директива 2018/2001). Въпреки това обаче заедно с процедурите, предвидени за зони без ускорено внедряване, в ЗИД ЗЕВИ са поместени и облекчения, предназначени само за зони с ускорено внедряване. Трябва да се има предвид, че когато става въпрос за зони с ускорено внедряване разписаните в директивите възможности за административни облекчения са значително по-големи, а сроковете са по-кратки отколкото за зони без ускорено внедряване. Това е така, защото, за да бъде определена една зона като зона за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, директивите предписват строги правила за проверка и съпътстващи смекчаващи мерки (чл. 1, т. 6 от Директива 2023/2413 във връзка с изменение на чл. 15в от Директива 2018/2001). Този предварителен гаранционен механизъм прави възможно да се заобиколят някои последващи стъпки от процедурата по издаване на разрешения, като например да бъде ограничен обхватът на екологичната оценка (съображения 33 и 36 от преамбюла на Директива 2023/2413). Заобикалянето на някои стъпки с цел ускоряване на административната процедура не бива да бъде прилагано за зони без ускорено внедряване. Противното води до неоправдано съкращаване на процедури, което е в противоречие с основни принципни положения на транспонираните директиви.

Законодателят също така не се е съобразил с разпоредби от директивите, предвиждащи държавно финансиране в подкрепа на част от нововъведените мерки (чл. 1, т. 7 от Директива 2023/2413 във връзка с изменение на чл. 16, пар. 7 от Директива 2018/2001), не е осигурен гаранционен механизъм с оглед особености на конкретния проект при определяне на сроковете относно съоръжения за производство на енергия от възобновяеми източници в морето, когато зоната не е за ускорено внедряване (чл. 1, т. 7 от Директива 2023/2413 във връзка с изменение на чл. 16б, пар. 2 от Директива 2018/2001 и съображение 23 от преамбюла на Директива 2023/2413). Не са предвидени и мерки, необходими за смекчаване на последиците върху околната среда от съответната инсталация, например когато проектът може да доведе до „случайно убиване или обезпокояване на птици и други видове" (чл. 1, т. 7 от Директива 2023/2413 във връзка с изменение на чл. 16б, пар. 2 от Директива 2018/2001 и съображения 37 и 46 от преамбюла на Директива 2023/2413). Не са разписани и достатъчно гаранции, защитаващи правата на гражданите, които искат да изградят инсталация за енергия от възобновяеми източници за собствено потребление. Извън доброто пожелание и заявка по време на дебатирането на ЗИД ЗЕВИ в Комисията по енергетика и в Пленарно заседание, не е предвиден законен механизъм, който да може реално да възпира големите инвеститори да се възползват от облекчени процедури, по начало насочени към гражданите.

2. Засягане на принципа на правовата държава и правото на защита

С § 4, т. 1 е възпроизведено изискването на чл. 1, т. 7 от Директива 2023/2413 във връзка с изменение на чл. 16, т. 6 от Директива 2018/2001 при обжалване да бъде прилагана „най-бързата административна и съдебна процедура, която е на разположение на съответното национално, регионално и местно равнище". Посредством това изменение се насърчава „прилагането на най-краткия предвиден в съответния закон срок при административни и съдебни производства по обжалване на инвестиционен проект за изграждане на централа за производство на енергия от възобновяеми източници и на съоръженията, необходими за присъединяването й, реконструкцията и модернизацията на мрежите, включително при обжалвания, свързани с опазването на околната среда и биологичното разнообразие". В повечето случаи българското законодателство възприема императивно регулиране на установените срокове за обжалване на административни и съдебни производства. Процесуалната дисциплина и процесуалната икономия предполагат не голословни декларации за бързина, а реално гарантиране на предвидимост и яснота. Липсата им накърнява както принципа на правова държава, така и засяга достъпа на правосъдие на заинтересованите граждани и институции.

С § 6 се правят промени в чл. 22 ЗЕВИ по отношение компетентността на центровете за административно обслужване, на които са възложени дейности по организиране и съгласуване на процедури във връзка с предоставянето на услуги, свързани с прилагането на закона. От една страна, се разширява материалноправната част от въпроси, които тези звена ще трябва да разрешават, като се включват „други административни актове за разрешаване присъединяването към съответната електрическа или топлопреносна мрежа, включително чрез извършване и получаване на вътрешни административни услуги" (§ 6, т. 2). От друга страна, се разширяват и конкретните форми на съдействие, които тези звена ще трябва да осигуряват. Вменяват им се задължения, чието изпълнение попада в правомощията на други органи, като самите органи дори не са изчерпателно посочени. Общинските центрове са натоварени с редица нови съгласувателни и координационни правомощия по отношение на определяем кръг органи, които имат специфична компетентност (§ 6, т. 2 - 4) На общинските центрове е вменено изричното задължение да изготвят и организират съгласуване „на график [....] за издаване на необходимите документи за изграждане на заявения обект и въвеждането му в експлоатация, между лицето, подало искането, компетентните органи по Закона за устройство на територията, а когато е приложимо - и по Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие и Закона за културното наследство, включително експлоатационните дружества, и оператора на съответната мрежа, към която обектът ще бъде присъединен" (§ 6, т. 4 относно чл. 22, ал. 9 ЗЕВИ). Респективно задължителността на графика вече ще обвързва всички тези компетентни органи, които по предназначение са

независими от общинското звено (§ 6, т. 4 относно чл. 22, ал. 12 ЗЕВИ). Пред тях се водят самостоятелни административни производства - по Закона за опазване на околната среда и по Закона за биологичното разнообразие. На министъра на околната среда и водите и подчинените му териториални органи са възложените от държавата функции да следят за правилното приложение на действащото екологично законодателство, включително да следят самото законодателство да не води до нарушение на основни права на гражданите. Институционалната и функционалната им обособеност като типични административни органи със специални правомощия цели постигане на експертност и ясна отговорност за гарантиране на екологичното законодателство. Приетите изменения, свързани с общинските административни центрове, променят тези положения. Споделянето на функции, без да бъдат установени ясни процедури и актове, поражда правна несигурност и неяснота относно изпълнението на промените и предвидените в закона срокове и процедурни етапи. Съществува опасност неспазването на така формулираните задължения в крайна сметка да усложни административните и съдебните производствата по Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие и Закона за културното наследство. В крайна сметка се създава риск от административно забавяне и утежняване на процедурите по изграждане на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ). Не на последно място, новите ангажименти, с които се натоварват местните власти, изискват на практика висококвалифициран персонал с техническа, енергийна и юридическа експертиза. Законодателят не обезпечава финансово тази делегация. В този смисъл в чл. 1, т. 7 от Директива 2023/2413 във връзка с изменение на чл. 16, т. 7 от Директива 2018/2001 е поместено изискването държавите членки да „предоставят подходящи ресурси, за да гарантират квалифициран персонал, повишаване на квалификацията и преквалификация на своите компетентни органи“, както и да „подпомагат регионалните и местните органи с цел улесняване на процедурата за издаване на разрешения“.

Също така, в практиката на Конституционния съд е залегнало изискването „последователно [да се] отстоява необходимото и подходящо за осъществяването на възложените държавни функции разграничаване на правомощията на държавните органи“ (Решение № 15 от 28.11.2022 г. по к.д. № 10/2022 г.).

С § 7 се намаляват сроковете на административните процедури за издаване на разрешения за реализирането на инвестиционни проекти за изграждане на енергийни обекти за производство на енергия от възобновяеми източници. Съгласно чл. 25б, ал. 2 (§ 7 ЗИД ЗЕВИ) срокът „за приключване на процедурите за издаване на разрешенията, необходими съгласно действащото законодателство за изграждане, ползване и присъединяване на оборудване за производство на електрическа енергия от слънчева енергия с обща инсталирана мощност до 20 kW, разположени в сгради, в съществуващи или бъдещи изкуствени конструкции, с изключение на изкуствени водни площи, включително за потребители на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници

и общности за възобновяема енергия, е не повече от един месец." В тези случаи „непроизнасянето на органа, компетентен да издаде съответния административен акт по Закона за устройство на територията в законоустановения срок, при съобразяване на началната дата съгласно чл. 22, ал. 8, се счита за мълчаливо съгласие, когато инсталираната мощност на оборудването не надвишава предоставената електрическа мощност на присъединения към електрическата мрежа обект за потребление на електрическа енергия на краен клиент". Така въведената възможност за мълчаливо съгласие е неопределена по обхват и предмет. В случая съдържанието на административния акт не е обвързано единствено от искането на заявителя, каквото е изискването на чл. 58, ал. 4, изр. 1 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), а и от конкретните възможности на мрежата. Основната предпоставка за реализирането на мълчаливото съгласие е изтичане на „законоустановения срок" (§ 7 относно чл. 25б, ал. 3 ЗЕВИ), а началната дата, с която този срок трябва да се съобрази, е уредена в предходния параграф от Закона за изменение и допълнение (§ 6, т. 3 относно чл. 22, ал. 8 ЗЕВИ). Това обстоятелство в съвкупност с въведените кратки срокове в ЗИД ЗЕВИ създава условия за установяването на практика на прибягване до мълчаливо съгласие винаги когато конкретният проект поради сложността на своето изпълнение не позволява новите срокове да бъдат спазени.

Трябва да се има предвид, че в текста на транспонираната директива е изтъкнато, че мълчаливото съгласие е вариант, до който може да не се прибягва, когато „принципът на административно мълчаливо съгласие не съществува в националната правна система на съответната държава членка" (чл. 1, т. 7 от Директива 2023/2413 във връзка с изменение на чл. 16а, т. 6 от Директива 2018/2001 и съображения 35 от преамбюла на Директива 2023/2413). По аргумент на противното, ако националните норми регламентират изрични условия, при които е допустимо мълчаливо съгласие, националният законодател е длъжен да изпълни тези условия при възпроизвеждането на мълчаливо съгласие в процедури за издаване на разрешения при реализирането на инвестиционни проекти за изграждане на енергийни обекти за производство на енергия от възобновяеми източници. Ето защо считам, че така въведената възможност за мълчаливо съгласие в тази сфера на обществени отношения, регламентирана по този начин, не отговаря на изискванията на чл. 58. ал. 4 от АПК.

3. Заобикаляне на правила, гарантиращи опазване на околната среда

С § 8, т. 6 и § 9 се създава възможност за изрично ограничение на прилагането на изискуеми процедури, респективно ограничаването на преценката на компетентни административни органи, определени в Закона за биологичното разнообразие и Закона за опазване на околната среда.

Предвидено е съкращаване на обхвата на екологичните оценки, когато за присъединяване на енергийни обекти за производство на електрическа енергия

от възобновяеми източници трябва да се извърши разширение и/или реконструкция на електропреносната и/или съответната електроразпределителна мрежа, свързваща обектите (§ 8, т. 6 относно чл. 26, ал. 21 ЗЕВИ). Става въпрос за обекти, които ще се изграждат не само в приоритетна зона, но и извън нея.

Докато за приоритетни зони, които са част от зоните за ускорено внедряване, това ограничаване е приемливо, не така стои въпросът за зоните извън тях. В Директива 2023/2413 изрично е изтъкнато, че възможността за ограничаване на оценката на въздействието върху околната среда е допустимо за зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, защото с оглед техните характеристики, строгите правила по определянето им и съпътстващи мерки, те „се ползват от презумпция, че нямат значително въздействие върху околната среда" (съображения 33 и 36 от преамбюла на Директива 2023/2413). Необоснованото разширяване на обхвата на това ограничение спрямо други зони не отговаря на духа и основната цел за изготвяне на Директивата, а именно защита на околната среда (съображение 2 от преамбюла на Директива 2023/2413). По този начин Законът за изменение и допълнение на ЗЕВИ не просто не транспонира коректно директива на Европейския съюз, а въвежда разпоредби, които ѝ противоречат.

Подобно ограничаване на обхвата на екологичната оценка и оценката на въздействието върху околната среда е изведено и по повод предприемане на модернизация на обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници (§ 9 относно чл. 26а, ал. 4 ЗЕВИ). Не е целесъобразно да се извършва заобикаляне на процедури за проверка и оценка, без в закона да са включени гаранциите, предвидени в директивите за ускоряване на процедурата за издаване на разрешения за модернизиране (чл. 1, т. 7 от Директива 2023/2413 във връзка с изменение на чл. 16в от Директива 2018/2001 и съображения 40 и 41 от преамбюла на Директива 2023/2413).

Вече съм отбелязвал нееднократно, че грижата за околната среда е сред основните начала на нашата Конституция и посредством нея се гарантират редица други основни права (Указ № 175/2017; Указ № 124/2024). Законодателят е задължен както да не ограничава по какъвто и да е начин интензитета на защитата на правото на опазване и възпроизводство на околната среда, така и разумното използване на природните богатства и ресурсите на страната.

4. Заобикаляне на принципа за свободна конкуренция

С § 19 и § 27 са предвидени преференциални условия при сключване на сделки и поръчки, една от страните по които е публично предприятие или негово дъщерно дружество. Предприятията, по повод на които могат да се приложат облекченията по § 19, са такива, „в които държавата или общината контролира всички акции с право на глас".

Двата параграфа водят до неприлагане на процедури, уредени в Закона за обществените поръчки за възлагане на доставки, услуги и строителство

(съгласно § 19), и процедури, уредени в чл. 19, ал. 1 в Закона за държавната собственост за отдаване под наем на части от имоти – публична държавна собственост (съгласно § 27 относно чл. 16, ал. 2 от Закона за държавната собственост). Това заобикаляне на нормативни актове само по себе си представлява държавна помощ, която е в нарушение на разпоредби на Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС). Според член 107, пар. 1 ДФЕС несъвместима с вътрешния пазар е „всяка помощ, предоставена от държава-членка или чрез ресурси на държава-членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки". Преференциалните условия и техните адресати по § 19 и § 27 не влизат и в кръга от изключения, посочващи хипотези на държавна помощ, чието предоставяне е съвместимо с вътрешния пазар (чл. 107, пар. 2 и 3 ДФЕС).

Същевременно, в съображение 1 от преамбюла на Директива 2014/25/ЕС се поддържа, че „е целесъобразно да се запазят правилата за възлагането на поръчки от страна на възложители, извършващи дейност в секторите на [....] енергетиката [....], тъй като националните органи продължават да имат възможността да оказват влияние върху поведението на тези възложители, включително чрез участие в техния капитал и представителство в техните административни, управленски или надзорни органи. Друга причина за продължаване на регулирането на поръчките в тези сектори е затвореният характер на пазарите, в които извършват дейност възложителите в тези сектори, поради съществуването на специални или изключителни права, предоставени от държавите членки във връзка с доставянето, осигуряването или експлоатацията на мрежите за предоставяне на съответната услуга."

В допълнение към споменатото, в ЗИД ЗЕВИ няма включени правила, които да гарантират, че предвидените преференции няма да се прилагат и към свързани поръчки, които облагодетелстваното публично предприятие може да сключи с работници, които да извършват строително-монтажни дейности, към поръчки за доставка на строителни материали или други.

Уважаеми народни представители,

Въз основа на изложените мотиви упражнявам правото си по чл. 101, ал. 1 от Конституцията на Република България да върна за ново обсъждане § 4, т. 1, § 6, § 7 относно чл. 25б, ал. 3, § 8, т. 6, § 9, § 19 и § 27 от Закона за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници, приет от 51-вото Народно събрание на 8 май 2025 г.

ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКАТА: /п/ Румен Радев

Вярно с оригинала,
ДИРЕКТОР НА
ДИРЕКЦИЯ „ПРАВНА":
(Боянка Младенова)

ПРЕПИС

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници

(обн., ДВ, бр. 35 от 2011 г.; изм., бр. 29 и 54 от 2012 г., бр. 15, 59, 68 и 109 от 2013 г., бр. 33 от 2014 г.; Решение № 13 на Конституционния съд от 2014 г. - бр. 65 от 2014 г.; изм., бр. 14, 17, 35, 56 и 100 от 2015 г., бр. 58 от 2017 г., бр. 38 и 91 от 2018 г., бр. 41 и 65 от 2020 г., бр. 9 и 21 от 2021 г., бр. 42 и 102 от 2022 г., бр. 11, 54, 86 и 106 от 2023 г. и бр. 14 от 2025 г.)

§ 1. В чл. 5 ал. 8 се изменя така:

„(8) Всички необходими административни разрешения, свързани с предвидените изисквания за изграждане, реконструкция и въвеждане в експлоатация на обектите за производство на енергия от възобновяеми източници в определените с плана по ал. 2 зони, както и за изграждане, разширение и реконструкция на необходимите съоръжения за присъединяване на тези обекти към електропреносната или съответната електроразпределителна мрежа, се издават в срок до една година.“

§ 2. В чл. 11, ал. 1 се създава т. 8:

„8. да предвиждат използването на топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници при планирането на инфраструктура в урбанизирани територии, когато това е целесъобразно, и провеждат консултации с операторите на съответните мрежи, с цел отразяване въздействието на програмите по чл. 12, ал. 2 от Закона за енергийната ефективност, както и на специфичните изисквания за потребителите на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници и общностите за възобновяема енергия, върху плановете за развитие на съответната мрежова инфраструктура.“

§ 3. В чл. 12 се създава ал. 8:

“(8) За изпълнение на задължителната минимална цел за дял на енергията от възобновяеми източници в транспорта по ал. 1 доставчиците на горива гарантират, че делът на енергията от възобновяеми източници в крайното потребление на енергия в транспорта е най-малко 14 на сто до 2030 г.”

§ 4. В чл. 17 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава т. 9:

„9. прилагане на най-краткия предвиден в съответния закон срок при

административни и съдебни производства по обжалване на инвестиционен проект за изграждане на централа за производство на енергия от възобновяеми източници и на съоръженията, необходими за присъединяването ѝ, реконструкцията и модернизацията на мрежите, включително при обжалвания, свързани с опазването на околната среда и биологичното разнообразие."

2. В ал. 2 се създава т. 3:

"3. отчитане на особеностите на общностите за възобновяема енергия, за да им бъде дадена възможност да се конкурират за подкрепа при равни условия с други участници на пазара."

3. Алинеи 5 и 6 се отменят.

§ 5. В чл. 18а, ал. 4 се създава изречение второ: „Операторът на електропреносната и/или на съответната електроразпределителна/затворена електроразпределителна мрежа не може да прилага дискриминационни или непропорционални процедури и не може да изисква от потребителите на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници да заплащат цени за мрежови услуги за произведената на място от тях електрическа енергия от възобновяеми източници, която се потребява в рамките на техните помещения."

§ 6. В чл. 22 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „основен ремонт" се заменят с „модернизация" и накрая се поставя запетая и се добавя „съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, термопомпи, съоръжения за съхранение на електрическа и/или топлинна енергия, както и съоръжения за присъединяване на енергийни обекти и съоръжения за съхранение на електрическа енергия към съответната електрическа мрежа, и съоръжения за присъединяване на енергийни обекти за производство на топлинна енергия и енергия за охлаждане към топлопреносната мрежа".

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Центърът по ал. 1 координира с компетентните органи процедурите за предоставяне на административни услуги по издаване на административни актове по Закона за устройство на територията във връзка с искания за разрешаване изграждането на енергийни обекти по ал. 1 и процедурите по издаване на други административни актове за разрешаване присъединяването към съответната електрическа или топлопреносна мрежа, включително чрез извършване и получаване на вътрешни административни услуги."

3. Алинеи 4 – 8 се изменят така:

„(4) Исканията за издаване на необходимите административни актове по Закона за устройство на територията за изграждане на енергийните обекти по ал. 1 се подават в съответния център за административно обслужване, при спазване на изискванията на глава трета, раздел IX, съответно глава седма, раздели III и IV и глава осма, раздел II и раздел III от Закона за устройство на територията.

(5) Центърът по ал. 1 предоставя на оператора на електропреносната, съответната електроразпределителна или топлопреносна мрежа информация за всяко издадено разрешение за строеж, което е основание за сключване на договор за присъединяване. Центърът по ал. 1 предоставя на оператора необходимите документи, удостоверяващи вещното право върху имота, върху който ще се изгради енергийният обект, и издадената виза за проектиране.

(6) Когато се установят нередовности на подадено искане по ал. 4, включително когато представената към искането по ал. 4 информация и документи са непълни или не отговарят на изискванията на глава трета, раздел IX, съответно глава седма, раздели III

и IV и глава осма, раздели II и III от Закона за устройство на територията, центърът за административно обслужване в 7-дневен срок от подаване на искането писмено уведомява лицето, подало искането, с посочване на нередовностите и/или непълнотите, като му предоставя 14-дневен срок за отстраняване на нередовностите и/или представяне на допълнителна информация и документи. В уведомлението се посочват последиците по ал. 7.

(7) Когато нередовностите и/или непълнотите не са отстранени в срока по ал. 6, производството по подаденото искане се прекратява.

(8) За начална дата на процедурата за издаване на съответния административен акт по Закона за устройство на територията се счита датата на подаване на искането, а при констатирани нередовности и/или непълноти – датата на отстраняването им."

4. Създават се ал. 9 – 13:

„(9) Центърът по ал. 1 изготвя и организира съгласуване на график при съобразяване на сроковете, определени в действащото законодателство за издаване на необходимите документи за изграждане на заявения обект и въвеждането му в експлоатация, между лицето, подало искането, компетентните органи по Закона за устройство на територията, а когато е приложимо – и по Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие и Закона за културното наследство, включително експлоатационните дружества, и оператора на съответната мрежа, към която обектът ще бъде присъединен. Сроковете в графика, които касаят издаване на съответните административни актове, се определят по правилата на Закона за устройство на територията и Административнопроцесуалния кодекс, а когато е приложимо – и на Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие и Закона за културното наследство, без да се надвишават сроковете за приключване на процедурите, определени в ал. 10. Когато общата продължителност на сроковете съгласно посочените закони надхвърля съответния срок по ал. 10, центърът за административно обслужване информира компетентните органи и оператора на съответната мрежа с оглед произнасянето им преди крайните срокове в графика. Центърът следи за спазването на определените в графика срокове, като при необходимост актуализира графика и сроковете в него, включително и при извършена преценка за приложимата процедура по Закона за опазване на околната среда.

(10) Графикът по ал. 9 съдържа срок за приключване на процедурата за издаване на разрешения, включително за издаване на разрешението за ползване или удостоверението за въвеждане в експлоатация, когато такова се изисква съгласно Закона за устройство на територията, както следва:

1. до една година - при извършването на модернизация на енергиен обект за производство на енергия от възобновяеми източници, за нови инсталации с електрическа мощност под 150 kW, за съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия и за съоръжения за съхранение на електрическа енергия, както и за съоръженията за тяхното присъединяване към съответната мрежа;

2. до три години – при вятърни електрически централи, разположени в морето;

3. до две години – във всички останали случаи;

4. срок, определен в случаите по чл. 25б и 25в.

(11) Сроковете по ал. 10 може да са с по-голяма продължителност, ако лицето, подало искането по ал. 4, е заявило това в искането. Сроковете може да се удължат с не повече от три месеца в случаите по ал. 10, т. 1 и с не повече от 6 месеца в случаите по ал. 10, т. 2 и 3 при извънредни обстоятелства, включително когато тези извънредни обстоятелства изискват удължени срокове за изпълнение на приложимите процедури по Закона за опазване на околната среда и Закона за биологичното разнообразие. Центърът

за административно обслужване уведомява мотивирано заявителя за извънредните обстоятелства, даващи основание за такова удължаване.

(12) Графикът и предвидените в него срокове са задължителни за лицето, подало искането, компетентните органи по Закона за устройство на територията, а когато е приложимо – и по Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие и Закона за културното наследство, включително експлоатационните дружества, и оператора на съответната мрежа, към която енергийният обект ще бъде присъединен.

(13) Освен когато съвпадат с други административни етапи на процедурата за издаване на разрешения, сроковете по ал. 10 не включват:

1. времето, през което обектът за производство на енергия от възобновяеми източници, съоръженията за неговото присъединяване към мрежата, както и с оглед на осигуряване на стабилността, надеждността и безопасността на мрежата, необходимата мрежова инфраструктура се изграждат или модернизират;

2. времето за административните етапи, необходими за значителни подобрения на мрежата, които се изискват за осигуряване на нейната стабилност, надеждност и безопасност;

3. периода на провеждане на процедури по административно и съдебно решаване на спорове във връзка с подаденото искане;

4. съответните етапи от процедурата за издаване на разрешения, които зависят от действия на лицето, подало искането, или на трети лица, различни от компетентните органи и мрежовите оператори."

§ 7. Създават се чл. 25б и 25в:

„Чл. 25б. (1) Срокът за приключване на процедурите за издаване на разрешенията, необходими съгласно действащото законодателство за изграждане, ползване или въвеждане в експлоатация и присъединяване на оборудване за слънчева енергия и на съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, включително на инсталации за слънчева енергия в сгради, в съществуващи или бъдещи изкуствени конструкции, с изключение на изкуствени водни площи, при условие че производството на енергия от слънчева енергия или съхранението на енергия не е основното предназначение на тези изкуствени конструкции, е не повече от три месеца.

(2) Срокът за приключване на процедурите за издаване на разрешенията, необходими съгласно действащото законодателство за изграждане, ползване и присъединяване на оборудване за производство на електрическа енергия от слънчева енергия с обща инсталирана мощност до 20 kW, разположени в сгради, в съществуващи или бъдещи изкуствени конструкции, с изключение на изкуствени водни площи, включително за потребители на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници и общности за възобновяема енергия, е не повече от един месец.

(3) В случаите по ал. 2, непроизнасянето на органа, компетентен да издаде съответния административен акт по Закона за устройство на територията в законоустановения срок, при съобразяване на началната дата съгласно чл. 22, ал. 8, се счита за мълчаливо съгласие, когато инсталираната мощност на оборудването не надвишава предоставената електрическа мощност на присъединения към електрическата мрежа обект за потребление на електрическа енергия на краен клиент.

Чл. 25в. (1) Срокът за приключване на процедурите за издаване на разрешенията, необходими съгласно действащото законодателство за изграждане, ползване или въвеждане в експлоатация и присъединяване на термопомпи, използващи геотермална енергия с обща инсталирана мощност до 50 MW, е до три месеца. В останалите случаи за термопомпи с обща инсталирана мощност до 50 MW този срок е до един месец. В този

срок не се включват проектирането и строителството на съоръженията за присъединяване, реконструкцията и модернизацията на електрическите мрежи, свързани с присъединяването на термопомпите.

(2) Краен клиент може да инсталира в сграда, присъединена към електроразпределителната или затворената електроразпределителна мрежа и върху недвижим имот към нея в урбанизирана територия, термопомпа със:

1. електрическа мощност до 12 kW;

2. електрическа мощност до 50 kW, инсталирана от потребител на собствена енергия от възобновяеми източници, за която електрическата мощност на инсталация за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници на потребителите на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници възлиза най-малко на 60 на сто от електрическата мощност на термопомпата.

(3) В случаите по ал. 2, когато са налице основателни опасения за безопасността или се налагат допълнителни работи за свързване към мрежата, или е налице техническа несъвместимост на компонентите на мрежата, крайният клиент уведомява оператора на електроразпределителната или затворената електроразпределителна мрежа.

(4) В 14-дневен срок от получаване на уведомлението по ал. 3 операторът на електроразпределителната мрежа или на затворената електроразпределителна мрежа се произнася дали е необходимо присъединяване на термопомпата по реда на наредбата по чл. 116, ал. 7 от Закона за енергетиката.

(5) Разрешенията по ал. 1 се оповестяват публично в съответствие с действащото законодателство."

§ 8. В чл. 26 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 6, изречение четвърто накрая се добавя „а за обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия – три години".

2. Алинея 15 се изменя така:

"(15) Присъединяването към мрежата, различно от трифазна връзка, на инсталации за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, агрегирани производствени единици за потребители на собствена електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници или демонстрационни проекти с инсталирана електрическа мощност до 10,8 kW включително на производствените съоръжения, се извършва след писмено уведомление до оператора на съответната електроразпределителна или затворена електроразпределителна мрежа. В тези случаи общият ред за присъединяване съгласно наредбата по чл. 116, ал. 7 от Закона за енергетиката не се прилага."

3. Създава се нова ал. 16:

"(16) Уведомлението по ал. 15 се подава от лице, което притежава вещни права да строи върху имота, в който е изграден или ще се изгражда обектът за производство на електрическа енергия, или от лице – собственик, наемател или ползвател на имота, в който ще бъде поставен преместваем обект по смисъла на Закона за устройство на територията. В уведомлението се посочват:

1. наименованието и местонахождението на обекта за производство (адресът, имотът, в който ще се изгражда);

2. срокът за въвеждане на обекта в експлоатация;

3. инсталираната мощност, максимално отдаваната активна мощност към съответната електрическа мрежа;

4. видът на възобновяемия източник;

5. точният адрес за кореспонденция, телефонът и факсът, както и адресът на електронна поща на лицето."

4. Създават се ал. 17 - 19:

„(17) Към уведомлението се прилагат документи, удостоверяващи обстоятелствата по ал. 16, изречение първо.

(18) Изискуемата съгласно Закона за устройство на територията документация за изграждането на обекта за производство в зависимост от неговия вид, в това число разрешението за строеж, когато издаването му е задължително, се представя на оператора на съответната електроразпределителна или затворена електроразпределителна мрежа след нейното изготвяне, съответно след влизането в сила на разрешението за строеж.

(19) В 15-дневен срок от получаване на уведомлението по ал. 16 операторът на електроразпределителната или затворената електроразпределителна мрежа може да отхвърли мотивирано искането или да предложи алтернативна точка за присъединяване към електрическата мрежа въз основа на основателни опасения във връзка с безопасността или техническата несъвместимост на компонентите на мрежата, при съобразяване на критериите за сигурност, определени с правилата по чл. 83, ал. 1, т. 5 от Закона за енергетиката. При липса на отхвърлено искане или предложена алтернативна точка за присъединяване, в срок до 30 дни след получаване на уведомлението по ал. 16 операторът на електроразпределителната или затворената електроразпределителна мрежа издава положително становище. При положително становище, липса на становище в 30-дневен срок от получаване на уведомлението по ал. 16, или в случай че лицето, подало уведомлението, е съгласно с предложената от оператора алтернативна точка за присъединяване към мрежата, операторът на електроразпределителната или затворената електроразпределителна мрежа е длъжен да присъедини обекта за производство, при условие че са му представени документите по ал. 18."

5. Досегашната ал. 16 става ал. 20.

6. Създава се ал. 21:

„(21) Когато за присъединяването на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, които се изграждат в приоритетна зона или извън нея, е необходимо разширение и/или реконструкция на електропреносната и/или съответната електроразпределителна мрежа, която ги свързва, процедурите по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, ако такива са изискуеми, се ограничават до потенциалните значителни въздействия, произтичащи от промяната или разширяването в сравнение с първоначалната електропреносна и/или съответна електроразпределителна мрежа."

§ 9. В чл. 26а ал. 4 се изменя така:

„(4) При модернизация на обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници се прилагат процедурите по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, ако такива са изискуеми, като същите се ограничават до потенциалните значителни въздействия, произтичащи от промяната или разширяването в сравнение с първоначалния енергиен обект."

§ 10. В чл. 34 се създават нови ал. 8 и 9:

"(8) Когато производител получава финансово подпомагане от схеми за подпомагане на производство на енергия от възобновяеми източници, предвидени в този закон, Закона за енергетиката или чрез фондове за финансиране на Европейския съюз, производителят заявява издаването на гаранции за произход за произведената енергия и ги прехвърля на съответния доставчик или краен клиент, закупил даденото количество

енергия, без допълнително плащане. След като бъдат прехвърлени, гаранциите се отменят и служат за доказване на дела на енергията от възобновяеми източници в енергийния състав на доставчика или на крайния клиент.

(9) Когато схемата за подпомагане на производство на енергия от възобновяеми източници се осъществява чрез пряко договаряне на производителя с Фонд „Сигурност на електроенергийната система" или по друг механизъм, чрез който производителите получават подпомагане директно от фонда, производителят заявява издаването на гаранции за произход за произведената енергия и ги прехвърля на Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ без допълнително плащане. След изтичане на срока по ал. 1 гаранциите се отменят и се включват в остатъчния енергиен микс на Република България.”

2. Досегашните ал. 8 и 9 стават съответно ал. 10 и 11.

§ 11. В чл. 45 се създава ал. 3:

„(3) Биогоривата и техните производни по ал. 1 трябва да отговарят на критериите за устойчивост и критериите за намаление на емисиите на парникови газове.“

§ 12. В чл. 47, ал. 3 и 4 думите “т. 3 и 5” се заменят с “т. 5 - 7”.

§ 13. В чл. 48, ал. 2 след думите “биогориво от ново поколение в горивото за” се добавя “бензинови или”.

§ 14. В чл. 50 ал. 5 се отменя.

§ 15. В чл. 64, ал. 1 думите „ал. 8“ се заменят с „ал. 10“.

§ 16. В § 1 от допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 1 буква „в” се изменя така:

„в) „етери, произведени от биомаса“: кислородсъдържащи съединения (био - етил-третичен-бутил-етер или ЕТБЕ), произведени на базата на биоетанол, при което обемният процент био-ЕТБЕ, изчислен като биогориво, е47, био-метил-третичен-бутил-етер или МТБЕ, произведено на базата на биометанол, при което обемният процент био-метил-третичен-бутил-етер, изчислен като биогориво, е36, предназначени за използване чисти или в смеси с гориво за бензинови двигатели; биодиметилетер: диметилетер, произведен от биомаса, предназначен за използване като биогориво за дизелови двигатели;“.

2. В т. 3 думите „електрическа енергия, топлинна енергия и транспортни горива“ се заменят с „електрическа енергия и топлинна енергия“.

3. В т. 31:

а) в буква „г“ след думата „аквакултурите“ се добавя „соапщок, утайки от пречиствателни станции, свободни мастни киселини“;

б) създават се букви „т“, „у“, „ф“, „х“, „ц“ и „ч“:

„т) фузелови масла, получени при алкохолна дестилация;

у) суров метанол от сулфатно изваряване при производството на целулоза от дървесина;

ф) преходни култури, като междинните и защитните култури, които се отглеждат върху площи, където поради кратък вегетационен период производството на хранителни и фуражни култури е ограничено до една реколта и при условие че тяхното използване не води до нужда от допълнителна земя и също при условие че съдържанието на

органични вещества в почвата се запазва, когато се използват за производството на биогорива за сектора на въздухоплаването;

х) култури, отглеждани върху земи със силно влошено качество, с изключение на хранителни и фуражни култури, когато се използват за производството на биогорива за сектора на въздухоплаването;

ц) цианобактерии;

ч) отпадъци и остатъци от процеси на преработка на зърнени култури (пшеница, царевица, ечемик и ориз), които не подлежат на използване във веригата на хранителните продукти или фуражите."

4. В т. 32 се създават букви „в", „г", „д" и „е":

„в) увредени култури, които не са годни за употреба във веригата на хранителните продукти или фуражите, с изключение на вещества, които са били умишлено модифицирани или замърсени, за да отговарят на това определение;

г) битови отпадъчни води и производни, различни от утайки от пречистване на отпадъчни води;

д) култури, отглеждани върху земи със силно влошено качество, с изключение на хранителни и фуражни култури и суровини, изброени в т. 31, когато не се използват за производството на биогорива за сектора на въздухоплаването;

е) преходни култури, като междинните и защитните култури, с изключение на хранителни и фуражни култури и суровини, изброени в т. 31, които се отглеждат върху площи, където поради кратък вегетационен период производството на хранителни и фуражни култури е ограничено до една реколта и при условие че тяхното използване не води до нужда от допълнителна земя и също при условие че съдържанието на органични вещества в почвата се запазва, когато не се използват за производството на биогорива за сектора на въздухоплаването."

5. В т. 54 думите „Зона за изграждане" се заменят с „Приоритетна зона за развитие";

6. Създават се т. 71, 72, 73, 74 и 75:

„71. „Оборудване за слънчева енергия" е съвкупност от съоръжения, които могат да преобразуват слънчевата енергия в топлинна енергия или електрическа енергия.

72. „Съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия" е съоръжение за съхранение на енергия, комбинирано с енергиен обект за производство на енергия от възобновяеми източници, достъпът до мрежата на което се осъществява чрез едни и същи съоръжения за присъединяване.

73. „Изкуствена конструкция" е конструкция, изградена с цел, различна от производството на енергия от слънчева енергия или от съхранението на енергия, и която не поражда опасения, свързани с конкурентното използване на територия или въздействието върху околната среда. Това са конструкции, които са върху покриви и фасади на сгради, конструкции в недвижими имоти към сгради в урбанизирани територии, както и конструкции в места за паркиране, постройки и селскостопански постройки.

74. "Доставчик на гориво" е субект, доставящ на пазара гориво, който носи отговорност за преминаването на горивото през акцизен склад, когато това се изисква по закон, включително лицата, които пускат течни или твърди горива на пазара, и крайните разпространители на течни горива по смисъла на Закона за чистотата на атмосферния въздух, както и операторите на публично достъпни зарядни точки по смисъла на Закона за енергетиката и лицата, доставящи природен газ, газ от възобновяеми източници и зелен водород за транспорта.

75. „Термопомпа" е понятие по смисъла на т. 35 от Приложение I на Регламент (ЕС) 2016/2281 на Комисията от 30 ноември 2016 г. за изпълнение на Директива

2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за определяне на изискванията за екопроектиране към продукти, свързани с енергопотреблението, по отношение на изискванията за екопроектиране на въздухоотоплителни продукти, охладителни продукти, високотемпературни технологични охладители на течности и вентилаторни конвектори (ОВ, L 346/1 от 20 декември 2016 г.)."

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 17. Подзаконовите нормативни актове по прилагането на закона се привеждат в съответствие с този закон в тримесечен срок от влизането му в сила.

§ 18. В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон изпълнителният директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие актуализира наръчника по чл. 7, ал. 2, т. 16 в съответствие с разпоредбите на закона.

§ 19. (1) Разпоредбите на Закона за обществените поръчки не се прилагат при възлагане на доставки, услуги и строителство на публични предприятия или техни дъщерни дружества, в които държавата или общината контролира всички акции с право на глас, когато са изпълнени следните условия:

1. доставките, услугите и строителството се извършват за реализацията на съоръжения за производство и съхранение на електрическа енергия, като произведената или съхранена електрическа енергия ще се използва от възложителя в качеството му на клиент или активен клиент;

2. плащанията към съответното публично предприятие или дружество не надвишават установените в резултат на реализацията на съоръженията за производство и съхранение икономии от разходи за закупуване на електрическа енергия и приходи от продажба, споделяне и обмен на електрическа енергия.

(2) За изпълнение на дейностите по ал. 1 съответното публично предприятие или дружество е публичен възложител.

§ 20. Срокът на действащите към датата на влизане в сила на този закон предварителни договори за присъединяване на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия се удължава на три години, считано от датата на сключване на съответния предварителен договор.

§ 21. В Закона за енергетиката (обн., ДВ, бр. 107 от 2003 г.; изм., бр. 18 от 2004 г., бр. 18 и 95 от 2005 г., бр. 30, 65 и 74 от 2006 г., бр. 49, 55 и 59 от 2007 г., бр. 36, 43 и 98 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 82 и 103 от 2009 г., бр. 54 и 97 от 2010 г., бр. 35 и 47 от 2011 г., бр. 38, 54 и 82 от 2012 г., бр. 15, 20, 23, 59 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 14, 17, 35, 48 и 56 от 2015 г., бр. 42, 47 и 105 от 2016 г., бр. 51, 58, 102 и 103 от 2017 г., бр. 7, 38, 57, 64, 77, 83, 91 и 103 от 2018 г., бр. 17, 41 и 79 от 2019 г., бр. 25, 38 и 57 от 2020 г., бр. 9 и 21 от 2021 г., бр. 8, 9, 99 и 102 от 2022 г., бр. 11, 82, 84, 86 и 96 от 2023 г., бр. 16, 27 и 39 от 2024 г. и бр. 26 от 2025 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 21, ал. 1 се създава т. 11а:

„11а. приема и контролира прилагането на методика за изчисляване на количествата произведена, разпределена за потребление и продадена електрическа енергия за обектите на активните клиенти, на гражданските енергийни общности, на потребителите на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници и на

общностите за възобновяема енергия;“.

2. В чл. 30 ал. 8 се изменя така:

„(8) Операторът на затворена електроразпределителна мрежа, която служи за разпределение на електрическа енергия на територията на индустриален парк или на географски обособен промишлен обект, прилага цени за достъп и/или за пренос през тази мрежа, които не са по-високи от цените за достъп и/или пренос през мрежа на която и да е лицензионна територия за разпределение на електрическа енергия. Операторът на затворена електроразпределителна мрежа, която служи за разпределение на електрическа енергия между енергийни обекти с интегрирана дейност, прилага цени, определени по споразумение между ползвателите на мрежата на база признатите от тях икономически обосновани разходи.“

3. В чл. 38и, ал. 2 се създава т. 7:

„7. е оформена по достъпен начин чрез използване на ясен и разбираем език.“

4. В чл. 43:

а) алинея 14 се изменя така:

„(14) Лицензия за разпределение на електрическа енергия в затворена електроразпределителна мрежа се издава и за енергийни обекти с интегрирана дейност за територията, която обхваща един или повече поземлени имота, върху които са разположени ползвателите и елементите на мрежата.“;

б) създава се нова ал. 15:

„(15) Територията, за която се издава лицензия за разпределение на електрическа енергия в затворена електроразпределителна мрежа, съответно лицензия за разпределение на природен газ в затворена газоразпределителна мрежа, не се изключва от територията, за която е издадена лицензия за разпределение на електрическа енергия, съответно лицензия за разпределение на природен газ. Територията, за която се издава лицензия за разпределение на природен газ, включва и попадаща в нейния обхват територия на издадена лицензия за разпределение на природен газ в затворена газоразпределителна мрежа.“;

в) досегашната ал. 15 става ал. 16.

5. В чл. 44, ал. 5 накрая се добавя „но не и за други дейности подлежащи на лицензиране по този закон“.

6. Член 51а се отменя.

7. В чл. 88а, ал. 2 накрая се добавя „доколкото с този закон не е предвидено друго“.

8. В чл. 91, ал. 3 думите „както и” се заличават и накрая се добавя „както и правилата за участие на електроенергийния пазар на активните клиенти, на гражданските енергийни общности, на потребителите на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници и на общностите за възобновяема енергия и договорите, по които тези търговски участници може да са страни”.

9. В чл. 116, ал. 3 се създава изречение второ: „Дейностите по изречение първо може да се извършат и от производителя, като отношенията между производителя и оператора се уреждат в договора за присъединяване.“

10. В чл. 116б:

а) алинея 2 се изменя така:

„(2) Оператор на затворена електроразпределителна мрежа, която служи за разпределение на електрическа енергия на територията на индустриален парк или на географски обособен промишлен обект, е длъжен да присъединява обекти на производители, клиенти и оператори на съоръжения за съхранение на електрическа енергия, разположени на територията на затворената електроразпределителна мрежа.“;

б) създава се нова ал. 3:

„(3) Оператор на затворена електроразпределителна мрежа, която служи за разпределение на електрическа енергия между енергийни обекти с интегрирана дейност, е длъжен да присъедини съответните енергийни обекти, както и обекти за потребление на електрическа енергия на собственика, оператора на мрежата или на свързани с тях предприятия.“;

в) досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея думите „ал. 1 и 2“ се заменят с „ал. 1, 2 и 3“.

11. В чл. 171а, ал. 1 накрая се добавя „доколкото с този закон не е предвидено друго“.

12. В § 1 от допълнителните разпоредби:

а) в т. 23 думите „съхранение на електрическа енергия“ се заменят със „съхранение на електрическа и топлинна енергия“;

б) в т. 24е накрая се добавя „както и обекти за потребление на електрическа енергия на собственика, оператора на мрежата или на свързани с тях предприятия, при съгласие на собствениците на енергийните обекти с интегрирана дейност“;

в) създава се т. 49а:

„49а. „Разпределение в затворена разпределителна мрежа“ е транспортиране на електрическа енергия или природен газ през затворена разпределителна мрежа.“

13. В преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (обн., ДВ, бр. 38 от 2018 г.; изм., бр. 83 и 91 от 2018 г., бр. 41 от 2019 г. и бр. 86 от 2023 г.) в § 68 ал. 7 и 8 се отменят.

14. В преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (обн., ДВ, бр. 41 от 2019 г.; доп., бр. 86 от 2023 г.) в § 34 ал. 6 и 7 се отменят.

15. В преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (обн., ДВ, бр. 9 от 2021 г.; доп., бр. 86 от 2023 г.) в § 28 ал. 7 и 8 се отменят.

§ 22. Територията на лицензия за разпределение на електрическа енергия, съответно за разпределение на природен газ, не включва територията, която до влизането в сила на този закон е изключена при издаване на лицензия за разпределение на електрическа енергия в затворена електроразпределителна мрежа, съответно лицензия за разпределение на природен газ в затворена газоразпределителна мрежа.

§ 23. Подзаконовите нормативни актове по прилагането на Закона за енергетиката се привеждат в съответствие с този закон в тримесечен срок от влизането му в сила.

§ 24. В Закона за енергийната ефективност (обн., ДВ, бр. 35 от 2015 г.;, изм., бр. 105 от 2016 г., бр. 103 от 2017 г., бр. 27, 38 и 83 от 2018 г., бр. 21 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 86 от 2023 г. и бр. 41 от 2024 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В глава трета, раздел VII се създава чл. 70а:

„Чл. 70а. (1) Собствениците и операторите на центрове за данни с потребление на електрическа енергия от инсталирани информационни технологии с предоставена мощност над 500 kW ежегодно оповестяват публично следната информация:

1. наименование, име на собственика и на оператора на центъра за данни, дата, на която центърът за данни е започнал дейността си, и общината, в която се намира;

2. разгъната застроена площ на центъра за данни, предоставена електрическа мощност, годишен входящ и изходящ трафик на данни и количество данни, съхранявани и обработвани в центъра за данни;

3. показатели на центъра за данни през последната пълна календарна година в съответствие с ключови показатели за ефективност, включително потребление на енергия, оползотворяване на електрическата енергия, зададени стойности за температура, оползотворяване на отпадна топлина, потребление на вода и използване на енергия от възобновяеми източници, като където е приложимо, се прилага стандарт БДС EN 50600-4.

(2) Изискванията на ал. 1 не се прилагат за центрове за данни, които служат за целите на националната отбрана или които предоставят услуги изключително с крайна цел отбрана и гражданска защита.

(3) Информацията от лицата по ал. 1 се предоставя в европейската база данни за центровете за данни.

(4) Собствениците и операторите на центрове за данни с потребление на електрическа енергия с предоставена мощност за информационни технологии, равна на или по-голяма от 1 MW, вземат предвид най-добрите практики, посочени в най-новата версия на Кодекса на Европейския съюз за енергийна ефективност в центровете за данни."

2. В § 1 от допълнителните разпоредби т. 32 се отменя.

§ 25. От 1 януари 2025 г. схемите и механизмите за насърчаване на енергийната ефективност не се прилагат при инсталирането на самостоятелни котли, използващи изкопаеми горива, с изключение на одобрени за финансиране предложения по схеми и механизми до 31 декември 2024 г., в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ, L 57/17 от 18 февруари 2021г.), с член 7, параграф 1, буква з), точка i), трето тире от Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд (ОВ, L 231/60 от 30 юни 2021 г.) и с член 73 от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 (ОВ, L 435 от 6 декември 2021г.).

§ 26. В Закона за устройство на територията (обн., ДВ, бр. 1 от 2001 г.; изм., бр. 41 и 111 от 2001 г., бр. 43 от 2002 г., бр. 20, 65 и 107 от 2003 г., бр. 36 и 65 от 2004 г., бр. 28, 76, 77, 88, 94, 95, 103 и 105 от 2005 г., бр. 29, 30, 34, 37, 65, 76, 79, 80, 82, 106 и 108 от 2006 г., бр. 41, 53 и 61 от 2007 г., бр. 33, 43, 54, 69, 98 и 102 от 2008 г., бр. 6, 17, 19, 80, 92 и 93 от 2009 г., бр. 15, 41, 50, 54 и 87 от 2010 г., бр. 19, 35, 54 и 80 от 2011 г., бр. 29, 32, 38, 45, 47, 53, 77, 82 и 99 от 2012 г., бр. 15, 24, 27, 28, 66 и 109 от 2013 г., бр. 49, 53, 98 и 105 от 2014 г., бр. 35, 61, 62, 79 и 101 от 2015 г., бр. 15 и 51 от 2016 г., бр. 13, 63, 92, 96 и 103 от 2017 г., бр. 21, 28, 55 и 108 от 2018 г., бр. 1, 24, 25, 41, 44, 62 и 101 от 2019 г., бр. 17, 21, 60, 62 от 2020 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2020 г. - бр. 92 от 2020 г.; изм., бр. 104 и 107 от 2020 г., бр. 16, 20, 21 от 2021 г.; Решение № 17 на Конституционния съд от 2021 г. - бр. 94 от 2021 г.; изм., бр. 42 от 2022 г., бр. 6 и 86 от 2023 г. и бр. 35 от 2025 г.) в чл. 147, ал. 1, т. 14 след думите „електрическа енергия" се добавя „включително съоръженията за присъединяването им към електроразпределителната мрежа".

§ 27. В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. – бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. – бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г., бр. 52, 60 и 61 от 2015 г., бр. 81 от 2016 г., бр. 13, 58 и 96 от 2017 г., бр. 21, 64, 77 и 90 от 2018 г., бр. 25, 44, 60, 61, 79 и 94 от 2019 г.; Решение № 9 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 98 от 2019 г.; изм., бр. 28, 34 и 44 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 32, 102 от 2022 г. и бр. 102 от 2023 г.) в чл. 16, ал. 2 се създава изречение второ: „С решение на Министерския съвет части от имоти - публична държавна собственост, може да се отдават под наем за срок до 10 години без търг на публични предприятия и техни дъщерни дружества, при условие че не се възпрепятства осъществяването на дейностите, за които имотите са предоставени за управление.“

§ 28. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

Законът е приет от 51-вото Народно събрание на 8 май 2025 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ: (п) Наталия Киселова

Вярно,
НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ
„Административно обслужване“:
(Ирина Колева)

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 51-501-00-7
Дата 19 / 05 2025 г.

11 02

Република България
Администрация на Президента

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА ПРЕЗИДЕНТА
Изх. № 01-00-17(5)
София 19. 05. 2025 г.

ДО
Г-ЖА НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
51-ВОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Приложен Ви изпращам препис от **Указ № 73 от 15 май 2025 г.** на Президента на Република България, заедно с Мотивите за връщане за ново обсъждане в Народното събрание на **Закона за изменение и допълнение на Закона енергията от възобновяеми източници,** приет от 51-вото Народно събрание на 8 май 2025 г. г.

С уважение,

Цвета Тимева
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР
НА ПРЕЗИДЕНТА НА РЕПУБЛИКАТА

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА ПРЕЗИДЕНТА
За Гл. секретар
Силвия Джоканова
съгласно заповед
АС-11-20 / 15.05.25 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ
НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

N 51-550-01-311 / 19.05. **2025 г.**

На основание чл. 82, ал. 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ:

Възлагам на Комисията по енергетика да докладва пред народните представители Указ № 73 на Президента на Република България, постъпил на 19 май 2025 г., за връщане за ново обсъждане на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници, приет от Народното събрание на 8 май 2025 г. и мотивите към указа.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА